

De allernieuwste generatie

CHINA FESTIVAL

Concert: Nieuw Ensemble o.l.v. Ed Spanjaard. Booming China: werk van jonge Chinese componisten. Gehoord: 14/10 Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam. Radio 4: 19/10 20 uur.

Door JOCHEM VALKENBURG

Het Nieuw Ensemble speelde vijftien jaar geleden een centrale rol in de 'doorbraak' van een generatie Chinese componisten in het westen. Artistiek leider Joël Bons verstrekte compositieopdrachten, en het resultaat – blakend van experimenteerdrift op daar zeer vers bevochten terrein – werd hier gretig ontvangen. Ernst Vermeulen schreef in deze krant over een 'geslaagde muzikale revolutie'. Enkele van die componisten – Tan Dun, Guo Wenjing – zijn inmiddels internationaal volledig arrivé.

Het Amsterdam China Festival bood nu een mooie gelegenheid voor een poging tot herhaling van dit huzarenstukje. Er werden negen composities gepresenteerd van de volgende generatie Chinese componisten, voor wie Dun en Wenjing duidelijk idolen zijn.

Een grote verrassing, zoals destijds, zat er dus niet in. Wat vooral opvalt, is de natuurlijkheid waarmee de componisten elementen uit de Chinese en de Westerse kunstmuziek combineren. Dat in het Nieuw Ensemble van oudsher een grote rol is weggelegd voor getokkelde instrumenten, helpt natuurlijk wel: van de zeng, een Chinese citer, is het in klank maar een kleine stap naar de westerse harp, en een met tremolo (snel repeterende noten) bespeelde gitaar klinkt ook al snel als het broertje van de pipa, een viersnarige luit.

Hun esthetische ideeën ontleenen veel van deze jonge Chinezen (geboren tussen 1971 en 1985) aan het boeddhisme. Behalve in poëtische programmatoelichtingen, resulteert dit in composities met een gelijkmatige, ademende cadans, waarin stilte vaak belangrijker is dan klank. Dit werkte goed, maar wat eendimensionaal in *Metamorphosis VI* van Chong Kee-Yong, met een in slowmotion verdikkende en verdunnende textuur.

Spannender was *MING* van Zhou Juan, dat ook meditatief begint, maar al snel een dreigend pulserende ondertoon krijgt. Zhang Yulan liet in haar *Flavors of Sound* de musici deels rond het publiek staan, maar maakte daarvan verder geen enkel structureel gebruik.

Een wonderlijke uitzondering was *Curve of the Shadow* van Huang Ro, een dubbelconcert voor sheng (mondorgel) en zeng (citer). Tussen de overdaad aan ideeën zitten prachtige momenten: donker gezongen mantra's door de musici,

hoketus-achtige passages, en een sterk slot met gerasp over de pianosnaren. Het is op een intrigerende manier onbehouwen, en Ro maakte dus eigenlijk als enige echt nieuwsgierig naar zijn toekomstige ontwikkeling.